

פרשת חיי שרה תשפ"ו שמחת המאמינים

בראשית פרק כד

(סב) וַיִּצְחָק בָּא מְבּוּא בָּאָר לְחַי רֵאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב: (סג) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה לַפְּנוֹת עָרֵב וַיֵּשֶׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה גְמָלִים בָּאִים: (סד) וַתֵּשֶׂא רְבֵקָה אֶת עֵינֶיהָ וַתֵּרָא אֶת יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַגְּמָל: (סה) וַתֹּאמֶר אֵל הַעֲבָד מִי הָאִישׁ הַלְזֵה הַהֶלֶךְ בְּשָׂדֵה לְקִרְאֹתֵינוּ וַיֹּאמֶר הַעֲבָד הוּא אֲדֹנָי וַתִּקַּח הַצִּעִיף וַתִּתְכַסּ: (סו) וַיִּסְפֹּר הַעֲבָד לְיִצְחָק אֶת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה: (סז) וַיְבָאָה יִצְחָק הָאֵהָלָה שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת רְבֵקָה וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיִּנְחָהָ וַיִּנְחַם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ:

רש"י

(סב) **מבוא באר לחי ראי** - שהלך להביא הגר לאברהם אביו שישאנה: **יושב בארץ הנגב** - קרוב לאותו באר, שנאמר (לעיל כ א) ויסע משם אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור, ושם היה הבאר, שנאמר (שם טז יד) הנה בין קדש ובין ברד: (סג) **לשוח** - לשון תפלה, כמו (תהלים קב א) ישפוך שיחו: (סד) **ותרא את יצחק** - ראתה אותו הדור ותוהא מפניו: **ותפל** - השמיטה עצמה לארץ, כתרגומו ואתרכינת הטתה עצמה לארץ ולא הגיעה עד הקרקע, כמו (פסוק יד) הטי נא כדך, ארכיני, (ש"ב כב י) ויט שמים, וארכין, לשון מוטה לארץ, ודומה לו (תהלים לו כד) כי יפול לא יוטל, כלומר אם יטה לארץ לא יגיע עד הקרקע: (סה) **ותתכס** - לשון ותתפעל, כמו ותקבר, ותשבר: (סו) **ויספר העבד** - גלה לו נסים שנעשו לו שקפצה לו הארץ ושנזדמנה לו רבקה בתפלתו: (סז) **האהלה שרה אמו** - ויביאה האהלה ונעשית דוגמת שרה אמו, כלומר והרי היא שרה אמו, שכל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת, וברכה מצויה בעיסה, וענן קשור על האהל, ומשמתה פסקו, וכשבאת רבקה חזרו: **אחרי אמו** - דרך ארץ כל זמן שאמו של אדם קיימת כרוך הוא אצלה, ומשמתה הוא מתנחם באשתו:

אבן עזרא
(סב) בא מבוא שם מקום יקרא בב' שמות, וי"א בא מבוא מבפנים, וכן יפרשו סוגר כל בית מבוא (ישעי' כד, י). והישר בעיני שהוא שם הפועל, וכן טעמו: בא מבוא באר לחי. והוא יושב כי בימים ההם שם היה דר, והוא בפאת נגב מארץ ישראל: (סג) לשוח ללכת בין השיחים. לפנות ערב קרוב מביאת השמש, וההפך לפנות בקר. ובפי' כי תצא אבארנו באר היטיב: (סד) וטעם ותפול מעל הגמל ברצונה כמו ויפול על פניו (במד' טז, ד), והפסוק הבא מאוחר הוא מוקדם, כי ותאמר אל העבד, וכבר אמרה אל העבד: (סה) ותתכס מבנין התפעל, התיי' הראשון לנקבה שאיננה נמצאה, והשני להתפעל: (סז) האהלה שרה אמו דרך קצרה, האהלה אהל שרה אמו, וכן הנבואה עודד הנביא (דה"ב טו, ח), כסאך אלהים (תהי' מה, ז):

בראשית פרק כ

ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי:

רש"י

(יא) **רק אין יראת אלהים** - אכסנאי שבא לעיר, על עסקי אכילה ושתיה שואלין אותו או על עסקי אשתו שואלין אותו אשתך היא או אחותך היא:

בראשית פרק כב

(יב) ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני: (יג) וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחו בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעלה תחת בנך:

רש"י

(יב) **אל תשלח** - לשחוט, אמר לו אם כן לחנם באתי לכאן, אעשה בו חבלה ואוציא ממנו מעט דם, אמר לו אל תעש לו מאומה, אל תעש בו מום: **כי עתה ידעתי** - אמר רבי אבא אמר לו אברהם אפרש לפניך את שיחתי, אתמול אמרת לי (לעיל כא יב) כי ביצחק יקרא לך זרע, וחזרת ואמרת (שם כב ב) קח נא את בנך, עכשיו אתה אומר לי אל תשלח ידך אל הנער. אמר לו הקדוש ברוך הוא (תהלים פט לה) לא אחלל בריתי ומוצא שפתי לא אשנה, כשאמרתי לך קח מוצא שפתי לא אשנה, לא אמרתי לך שחטוהו אלא העלהו, אסקתיה אחתיה: **כי עתה ידעתי** - מעתה יש לי מה להשיב לשטן ולאומות התמהים מה היא חבתי אצלך, יש לי פתחון פה עכשיו שרואים כי ירא אלהים אתה: (יג) **והנה איל** - מוכן היה לכך מששת ימי בראשית: **אחר** - אחרי שאמר לו המלאך (לעיל פסוק יב) אל תשלח ידך, ראהו כשהוא נאחו, והוא שמתרגמינן וזקף אברהם עינוהי בתר אליו: **בסבך** - אילן: **בקרניו** - שהיה רץ אצל אברהם והשטן סובכו ומערבבו באילנות כדי לעכבו: **תחת בנו** - מאחר שכתוב ויעלהו לעולה, לא חסר המקרא כלום, מהו תחת בנו, על כל עבודה שעשה ממנו היה מתפלל ואומר יהי רצון שתהא זו כאלו היא עשויה בבני, כאלו בני שחוט, כאלו דמו זרוק, כאלו הוא מופשט, כאלו הוא נקטר ונעשה דשן:

רמב"ן
(יב) **כי עתה ידעתי** - מתחילה היתה יראתו בכח, לא יצא לפועל במעשה הגדול הזה, ועתה נודעה במעשה, והיה זכותו שלם, ותהי משכורתו שלימה מעם ה' אלהי ישראל: ודעת הפרשה "שהאלהים" הוא המנסה ומצוה בעקידה, "ומלאך ה'" הוא המונע והמבטיח, יתברר בפסוק המלאך הגואל אותי (להלן מח טז):

בריתי ומוצא שפתי לא אשנה, כשאמרתי לך קח מוצא שפתי לא אשנה, לא אמרתי לך שחטוהו אלא העלהו, אסקתיה אחתיה: **כי עתה ידעתי** - מעתה יש לי מה להשיב לשטן ולאומות התמהים מה היא חבתי אצלך, יש לי פתחון פה עכשיו שרואים כי ירא אלהים אתה: (יג) **והנה איל** - מוכן היה לכך מששת ימי בראשית: **אחר** - אחרי שאמר לו המלאך (לעיל פסוק יב) אל תשלח ידך, ראהו כשהוא נאחו, והוא שמתרגמינן וזקף אברהם עינוהי בתר אליו: **בסבך** - אילן: **בקרניו** - שהיה רץ אצל אברהם והשטן סובכו ומערבבו באילנות כדי לעכבו: **תחת בנו** - מאחר שכתוב ויעלהו לעולה, לא חסר המקרא כלום, מהו תחת בנו, על כל עבודה שעשה ממנו היה מתפלל ואומר יהי רצון שתהא זו כאלו היא עשויה בבני, כאלו בני שחוט, כאלו דמו זרוק, כאלו הוא מופשט, כאלו הוא נקטר ונעשה דשן: